

КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА

КАФЕДРА ІСТОРІЇ УКРАЇНИ

КАФЕДРА ПУБЛІЧНОГО ТА ПРИВАТНОГО ПРАВА

КАФЕДРА УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ

ПРОГРАМА ЕКЗАМЕНУ

з дисципліни

УКРАЇНСЬКІ СТУДІЇ:

Історичні студії

Права людини, громадянина України

Культура усного і писемного мовлення

Поля форми	Опис поля форми
Київський університет імені Бориса Грінченка	
Кафедри	<i>Історії України Української мови Публічного та приватного права</i>
Програма екзамену з дисципліни	<i>Українські студії: Історичні студії Права людини, громадянина України Культура усного і писемного мовлення</i>
Курс	<i>1</i>
Спеціальність Освітня програма	<i>022 Дизайн 022.00.02 Графічний дизайн</i>
Форма проведення письмова / усна / комбінована	<i>Письмова Moodle</i>
Тривалість проведення	<i>2 години</i>
Максимальна кількість балів: 40 балів	<i>40 балів: 15 балів з модуля «Історичні студії» – за написання творчої роботи на запропоновану тему з історії України; 10 балів з модуля «Права людини, громадянина України»; 15 балів з модуля «Культура усного і писемного мовлення» – за виконання тестових завдань.</i>

Критерії оцінювання творчої роботи з модуля «Історичні студії»:

0-14	Студент відтворює незначну частину навчального матеріалу, передбаченого програмою, може виконати тільки елементарні завдання.
15-24	Студент відтворює основний навчальний матеріал програми. Здатен з помилками та неточностями дати визначення понять.
25-34	Студент добре володіє матеріалом програми, уміє аналізувати та систематизувати інформацію, використовує загальновідомі докази із самостійною і правильною аргументацією.
35-40	Студент має системні, міцні знання в обсязі та в межах вимог навчальної програми, усвідомлено використовує їх у стандартних і нестандартних ситуаціях. Уміє самостійно аналізувати, оцінювати, узагальнювати опанований матеріал.

Критерії оцінювання тестових завдань з модуля «Культура усного і писемного мовлення»:

Тестування передбачає відповідь на 15 тестових питань: по 1 балу за правильну відповідь на кожне із завдань (від 0 до 15 балів).

Дистанційний формат проведення екзамену передбачає виконання підсумкового контролю у вигляді онлайн-тестування (письмова відповідь з використанням відеоконференції в Skype / Google Hangouts Meet; практична (тестова) робота в базі електронного навчання Moodle) за такими ж критеріями оцінювання.

Перелік допоміжних матеріалів: для складання іспиту необхідні мобільний телефон / ПК, з якого є доступ до системи електронного навчання Moodle та встановлені Skype / Google Hangouts Meet.

Орієнтовний перелік тем для написання творчої роботи з модуля «Історичні студії»:

1. Руська середньовічна вотчинна державність Рюриковичів: династія та її країна.
2. Історичне значення християнізації середньовічної Русі-України.
3. Українські шляхетські спільноти у польській станово-представницькій державі ранньомодерної доби.
4. Роль козацтва в українській історії ранньомодерного часу.
5. Роль Києво-Могилянської академії в історії української культури XVII–XVIII ст.
6. Соціальна трансформація у XIX ст.: від станового ладу до модерних класів.
7. Імперська державність та абсолютна монархія як чинники української історії XVIII–XIX ст.: російські й австрійські варіації.
8. Шляхи та ідеологічні моделі формування модерної української нації у XIX–XX ст.
9. Український романтизм та його значущість для формування української нації.
10. Українське демократичне народництво другої половини XIX ст.: ідеологія та провідні діячі. Ідейна спадщина Володимира Антоновича.
11. Громадсько-політичні погляди Бориса Грінченка.
12. Ідейна спадщина Михайла Драгоманова: між національним та загальнолюдським.
13. Українська соціал-демократія на початку XX ст.: поєднання національного та класового дискурсів.
14. Підприємництво у промисловості, сільському господарстві, торгівлі та фінансовій царині у другій половині XIX – на початку XX ст.: «капіталізм по-українськи».
15. Українська революція 1917–1921 рр.: здобутки та втрати.
16. Ідейна спадщина В'ячеслава Липинського та модерний український консерватизм.

17. Радянський тоталітарний режим (сталінізм) в Україні: ідеологічні засади та практичне втілення.
18. Радянські економічні експерименти: воєнний комунізм, НЕП, планове командно-адміністративне господарювання: ідеологічні засади та практичне втілення.
19. Теоретичні засади та практики українського інтегрального націоналізму.
20. Формування української політичної нації після здобуття Україною державної незалежності 1991 р.

Орієнтовний перелік питань з модуля «Культура усного і писемного мовлення»:

1. Українська мова – національна мова українського народу, одна з форм вияву національної культури. Місце української мови серед мов світу.
2. Походження української мови. Основні концепції у питанні про зародження і розвиток української мови як окремої слов'янської.
3. Основні тенденції розвитку української літературної мови на сучасному етапі. Білінгвізм соціальний та індивідуальний. Державний статус української мови. Функції державної мови.
4. Ознаки літературної мови: унормованість, кодифікованість, багатофункціональність, стилістична диференціація, наддіалектність, високий ступінь престижності.
5. Комунікативні якості мовлення: правильність, змістовність, логічність, точність, доречність, стислість, достатність, виразність, багатство.
6. Стилiстична система сучасної української мови. Характеристика функціональних стилів і підстилів мовлення. Взаємозв'язок і взаємодія стилів.
7. Мовленнєві жанри функціональних стилів.
8. Мовні і жанрові особливості, текстові норми наукового та офіційно-ділового стилів.
9. Культура усного спілкування. Технічні показники виразного мовлення: дихання, голос, дикція, інтонаційне багатство. Акцентуаційні норми. Логічний наголос як засіб досягнення логічності мовлення.
10. Засоби ритміко-інтонаційної організації мовленнєвого потоку: інтонація, логічні та психологічні паузи, логічний наголос.
11. Інтонація та її компоненти: мелодика, темп, тембр мовлення, інтенсивність мовлення, фразовий наголос.
12. Основні орфоепічні норми української мови. Особливості вимови голосних і приголосних звуків, звукосполучень, слів іншомовного походження.
13. Основні закони милозвучності української мови. Фонетичні засоби милозвучності мови (чергування /у/ – /в/, /і/ – /й/; варіанти прийменників і префіксів).
14. Наголос як фонетичне явище. Типи наголосу: словесний, логічний, емоційний. Норми наголошування в українській літературній мові.
15. Публічний виступ як різновид фахової мовленнєвої діяльності. Модуси публічного виступу: логос, етос, пафос.
16. Етапи підготовки до публічного виступу.
17. Стратегія і тактика публічного виступу.
18. Мета публічного виступу: інформування чи переконання (поінформувати, навчити, розважити, заохотити, переконати, презентувати себе).
19. Аналіз аудиторії, її ознаки, мотиви, інтереси, установки.
20. Вибір теми, розроблення предмету промови. Методи підготовки: вивчення першоджерел, збирання матеріалу, виписки, зберігання інформації.

21. Структура промови. Види, функції, різновиди прийомів вступу та завершення виступу. Особливості композиції основної частини.
22. Коректні й некоректні прийоми аргументації.
23. Способи інтеграції структурних компонентів тексту: прийоми когезії, проспекція, ретроспекція.
24. Прийоми встановлення контакту з аудиторією. Засоби активізації слухачів.
25. Зовнішня культура комунікації. Невербальні засоби комунікативного впливу: вигляд, міміка, зоровий контакт, кінесика, паралінгвістичні чинники. Обставини спілкування. Зони комунікації.
26. Ділова бесіда як різновид професійної діалогічної мови. Стратегія ведення бесіди.
27. Модель та характерні особливості ділової телефонної розмови.
28. Етика інтернет-спілкування.
29. Суперечка як основа дискусивно-полемічної мови. Стратегія, етапи, види суперечки.
30. Полемічні прийоми: коректні та некоректні.
31. Прийоми встановлення контакту з аудиторією. Техніка відповідей на питання, нейтралізації заперечень.
32. Специфіка форм дискусивно-полемічного спілкування (дискусія, диспут, дебати, полеміка).
33. Особливості українського мовленнєвого етикету. Мовленнєвий етикет ділового спілкування.
34. Мовні моделі звертання, ввічливості, вибачення, погодження тощо.
35. Мовний етикет академічного навчального середовища.
36. Гендерний аспект фахового спілкування. Гендерні характеристики комунікативної поведінки. «Чоловічий» і «жіночий» типи слухання. Фемінітиви і маскулінітиви в українській мові ХХІ ст.
37. Вікові аспекти спілкування. Молодіжний сленг. Студентський жаргон.
38. Мовна норма як одне з основних понять культури мовлення. Ознаки мовної норми.
39. Система мовних норм: орфоепічні, акцентуаційні, лексико-фразеологічні, морфологічні, синтаксичні, графічні, орфографічні, пунктуаційні, стилістичні.
40. Українська орфографія. Принципи української орфографії.
41. Основні зміни в новій редакції українського правопису (2019).
42. Орфографічні норми. Позначення м'якості приголосних на письмі. Найважливіші правила вживання м'якого знака, апострофа (в питомо українських і запозичених словах).
43. Фонетичні процеси чергування голосних і приголосних звуків, відображення цих явищ на письмі. Уподібнення) приголосних, позначення асимілятивних змін на письмі (орфографічно). Правопис слів з подовженням і подвоєнням приголосних. Спрощення в групах приголосних та позначення його на письмі.
44. Правопис найуживаніших префіксів і суфіксів.
45. Правопис слів іншомовного походження (правила написання *и, і, ї*; подвоєння приголосних у загальних і власних назвах іншомовного походження).
46. Основні правила вживання великої літери у власних назвах.
47. Складні слова. Написання складних слів разом, через дефіс. Складноскорочені слова. Способи творення, правопис аббревіатур.
48. Лексичне багатство мовлення. Особливості вживання у мовленні багатозначних слів, омонімів, антонімів.
49. Точність мовлення і синонімія. Вибір синоніма із синонімічного ряду. Перифрази.

Евфемізми.

50. Пароніми. Типові лексичні помилки, зумовлені явищем паронімії. Плеоназм, тавтологія як елемент засміченості мовлення.

51. Особливості використання загальноновживаної (стилістично нейтральної) і стилістично забарвленої лексики. Чистота мовлення і вживання просторічної, жаргонної, діалектної лексики.

52. Доцільність уживання іншомовної лексики, канцеляризмів у різних стилях мовлення. Точність мовлення і слова-терміни. Особливості вживання у мовленні термінологічної лексики.

53. Фразеологічні норми сучасної української літературної мови. Особливості вживання фразеологізмів у різних стилях мовлення.

54. Особливості використання граматичних форм іменників у фаховому мовленні (категорії роду, числа, відмінка). Труднощі словозміни іменників.

55. Прикметники у фаховому дискурсі: труднощі у творенні та вживанні форм ступенів порівняння, порівняльних конструкцій. Правопис складних прикметників.

56. Особливості використання числівників: відмінювання числівників, зв'язок з іменниками. Мовні формули на позначення часу.

57. Особливості вживання і правопису дієслівних форм. Труднощі творення, правопису й уживання дієприкметників, дієприслівників.

58. Особливості вживання службових частин мови (прийменників, сполучників, часток) у фаховому мовленні.

59. Складні випадки керування (прийменникового і безприйменникового). Способи відтворення українською мовою російськомовних конструкцій з прийменником **по**.

60. Пунктуаційні норми сучасної української літературної мови. Розділові знаки при однорідних і відокремлених членах речення, звертаннях. Пунктуація у складних реченнях.

Ухвалено на засіданні кафедри української мови

Протокол № 4 від 10.11. 2022 р.

Екзаменатор

Завідувач кафедри

О. В. Остапченко

М. О. Вінтонів

Ухвалено на засіданні кафедри історії України

Протокол № ____ від _____ 2022 р.

Екзаменатор

Завідувачка кафедри

Є. А. Ковальов

А. В. Гедьо

Ухвалено на засіданні кафедри публічного та приватного права

Протокол № ____ від _____ 2022 р.

Екзаменатор

Завідувач кафедри